

čuje, da ...“ Glejte tako nas moti tuji jezik, ako se nismo učili slovnice jezika maternega! Glejte kako mešamo! — Tukaj spominjam, da ne moremo po posameznih glagolih, ampak le po celih stavkih soditi: je li glagol do verš. na svojem mestu, ni li. Več od tega na posled. (Dalje sledi.)

Starozgodovinski ostanjki.

Za čast svoje domovine vneti slavni gosp. Dav. Terstenjak popisuje rimsko cesto iz Akvileje (Ogleja) v Sisak opominja Nevioduna, ktereга razvalin se mu tudi iz daljnih krajev ni tožilo ogledovat iti. Ker se mi je bila priložnost, okolico tega nekđaj rimskega mesta na drobno ogledati, naj kaj več povem o zgodovinskih ostanjkih Nevioduna, da bi se to, kar je še ostalo ne pogubilo, in da bi vsi, kterim okoljšine dopuščajo, na te za zgodovino ljube naše domovine važne stvari pazili, kakor vejo in znajo.

Če po sedanji véliki cesti potuješ iz Kerškega mesta proti Kerški vasi, stojiš, kadar čez polovico Dernovske vasi priderdraš, na razvalinah Nevioduna. Veliko sto let je preteklo — kjer je mesto stalo, se sedaj prosto polje razširja — vendar vse še vničeno ni! Še se nahaja od cerkvice sv. Janeza Kerst. na Dernovem proti vasi „Brege“ imenovani na poprejšnem obrežju naše Save dovelj znamenj, ki nam očividno kažejo: tukaj je bilo mesto! Obilno obdelanega kamnja se tukaj izkopuje, — vidi se, kako da so hiše stale, — najde se veliko dnarjev, kteri imajo podobe in napise rimskih vladarjev; tudi parsteni in druge starinske reči se dobé.

Čeravno zgodovinskega zagotovila nimam, se vendar le prederzнем reči: Neviodun je bil berž ko ne s hitro silo pokončan, sicer bi bili prebivavci gotovino bolj odnesli, ne najdlo bi se še dan današnji toliko starega dnarja. Ob časih Konstantinov je moglo mesto še močno biti — iz te dōbe se naj več dnarjev narahja. Da se je pa mesto Neviodun zvalo, sklepam iz mnogih napisov na starinskih kamnih tega kraja.

Pri Malnicah, vasi na desni strani Kerke, blizo Kerške vasi, bi se vsak slovensk zgodovinar imel oglašiti. Več kamnov se je tukaj že izkopalo in razprodalo, in tudi velike opeke starih časov so bile tū najdene. Zato me misel navdaja, da je bila pri Malnicah kaka vas ob časih Rimljanov, ali saj pod prijetnim gričom kak grad neviodunskih bogatinov.

Pa ne samo na Dernovem in pri Malnicah, po vsi okolici se dokaj starinskega nahaja. Na priliko: na leskovški cerkvi na levi strani vrat se vidi kamen in napis, na desni strani zdolej je podoba nekega paganskega malika, in višej nad podobo kamen, na kterem so uime časa in menda tudi zidarji čerke popolnoma zbrisali. Snuska cerkev sv. Lucije ima pred vratmi kamen z lepim napisom; znotrajna zazidana stran kamna ima pa po zagotovitlu tistih, kteri so pri sozidanji cerkve pričijoči bili, podobe dveh malikov, ali, kakor so mi kmetje rekli, „dveh svetnikov“. Na strani sv. Valentina pred cerkvijo je debel kamen, ktereга dež jako umiva, čerke so zlo oglašene; samo — mislim da se ne motim — prvo versto I O M sem še prav bral.

Pri ogledovanju poslednjega kamna sem pričijoče može izpraševal: je li še vejo za kak enak kamen? Eden mi beseduje: To je gotovo kamen od „ajdovske deklice“ prinešen. V raški fari je nekdo pri izdeljevanju svojega poda tak kamen v podlago porabil, pa novi pod je vedno škripal, dokler ni kamna izlekel in ga v šumo zapeljal. Bil je tudi od „ajdovske deklice“ prinešen; persti, kamor ga je prijala, se še prav dobro poznajo! Tako je pravlica — se vé da prazna marnja. Ali ima

ta kamen čerk? Na to ni znak nihče odgovoriti. Čas mi ni več pripušal v šumi kamna iskati.

Velki oltar sv. Miklavža v vélikim Pudlogu ima za mizo kamen 3 $\frac{1}{2}$ čevlja dolg, 2 širok, na kterem, ker je gornji oltar na-nj postavljen, sem od zadej le sledeče brati zamogel:

I V
PR
A
GR
CO
ET.
PR
PA

Brez posebnega iskanja sem imenovane spominke zasledil; gotovo jih je pa še veliko skritih; bilo bi tedaj pač dobro vsaki vekši kamen bolj natanko pogledati, posebno kadar se vidi, da ni v domačem kraju izkopan.

Na Dernovem bo v kratkem stara cerkvice poderta, da se bo nova napravila; potrebno bi bilo pri poderanju kakega umetnega človeka, da bi dragi spominki se ne pogubili.

Pr. Remic.

Slavensko slovstvo.

Koledarček slovenski za leto 1855. Na svetlo dal dr. Bleiweis.

Naznanjati imamo, da je „koledarček slovenski“ za prihodnje leto gotov in sicer v lepoznansem delu za celo pōlo pomnožen, namreč tako, da pratiko, kot doklado koledarčka, smo natisniti dali le na eno pōlo in tako pridobili za lepoznanški del celo pōlo.

Letošnji naš „koledarček“ nadaljuje zbirko (galerijo) slavnih Slovincov in k podobam Valvazorja, Vodnika, Miklosiča, ki sta jih prinesla dva prednja tečaja, donaša letošnji del podobi slavnih mož: barona Žiga Zois-a in Stanko Vraza z življenjopisama. Nadjamo se, da smo rodoljubom ustregli, da sta prišla sedaj ta dva moža na versto v „koledarčku“, ki si je svojo nalogo osnoval biti „Plutarček slovenski“ in se po tem posebnem namenu ločiti od vsih družih koledarjev.

Razun omenjenih življenjopisov, spisanih od gosp. Davorina Terstenjaka in izdajatelja „koledarčka“, je obsežek njegov še sledeči:

Dorota. Narodna igra iz Hane na Markem. Slavnoznani gosp. dr. J. A. Frankl je izdajatelju koledarčka prijazno izročil to zanimivo igro v češkem jeziku, ktero, z dostavkom narodnega „napeva“, poslovenjeno objavljamo Slovencom.

Trikratno srečanje. Povedka domača, ki jo je spisal gosp. Ivan Kuk.

Potovanje po okrajnah slovenskega naroda. Narodopis, spisal gosp. Peter Kozler.

Kočevarji. Narodopis, spisal Istinič. Pridjana je pesmica v izvirnem kočevskem jeziku, — menda prva natisnjena kočevska pesem.

Za tem sledi „venec dobrovoljnih, izvirnih in poslovenjenih pesmic“, ki so gaspletli gospodje Dragotin Dežman, Znojemski, J. Stefan, Cegnar in Svetec.

Konec „koledarčku“ pa stavlja „torbica narodnih pregovorov“, ki jih je po Istrii nabral gosp. Jak. Volčič, in kteri še nikoli nikjer natisnjeni niso bili.

To je obsežek letošnjega „koledarčka“. Skušali smo nabrati blaga, zanimivega po zapopadku, in mičnega po krasni besedi, v kteri so sestavki pisani, — ali smo namen dosegli, gré sodba častitim bravcem, ne nam. Pisatelji, ki so nam pripomogli delo doveršiti, so slavnoznane imena. Da je natis iz tiskarnice Blaznikove tako krasen in ličen v vsem, kakor vsak naj lepši „almanah“, to pa že smemo reči vsacemu, ki poprejšne „koledarčke“ ima.

Dobiva se tudi letošnji mehko in terdo vezan z zlatim obrezkom, uni po 24 kr., ta po 32 kr. v Ljubljani v bukvotiskarnici gosp. Blaznika, po vsih družih mestih pa pri bukvarjih, ki jih bomo drugopot na znanje dali.